

כניסת השבת – 19.20
 יציאת השבת – 20.33
 רבנו תם (72 דקות זמניות) - 21.16
 (אופק חדרה)

מתוק מדבש

יום שישי בשעה 18.10 שיעור 'בואי כלה'
 על פרשת השבוע בבית הכנסת 'אהבת אחים'
 במקלט ליד תבליני תם: (להאזנה 03-6171111)

ביום שבת קודש 17.00 דרשה ושיעור
 מנחה בשעה 18.00

ביהכ"נ 'בית יוסף' א.ת.ג, אולגה
קרוכיס הפאזיס פסג ה'

לקט חידושי תורה מתוך שיעור פרשת השבוע שנאמרו ע"י
הרב ברוך בוקרה שליט"א
פגמי הכנסת 'פית יוסף' ו'אהבת אחים' בעצת אולגה
 ניתן לשמוע את שיעורי הרב ב'קול הלשון' בטלפון 073-2951228

שנה שמינית – גיליון 324
פרשת בלק תשפ"ב

סיכום פרשת פקד פניה אחת

בשבת האחרונה אמר לי ידידי ר' תמיר אוחיון הי"ו כי בלע"ם זה ראשי תיבות: ביקש לקלל עם מבורך.

ואני הקטן חשבתי להשלים ולומר: מהמילה 'בלעם' ניתן ללמוד את כל סיפור הפרשה, וזאת ע"י ראשי התיבות של המילה 'בלעם' מתחילתו לסופו ומסופו לתחילתו כך:

פצט

ביקש לקלל את מבורך – מיד צמד להשכיב סבוקר
 פלכתי לצומתו צמד מלאך – מיכר צמתו להמירה סכרכה
 ביקש להחטיא את מאכיות – מטיפה מצדה לכלות פט
 פן לאצטר צעה מצעה – מטיפה צצר לצדו פקנאתו
 פאסו לא צלה מוות – מלאך צתיד להיות פכרית
 פלצט לפרוח צקר מדיון – מולו צמד (סנס) להורא פחרה
 מתוק מדבש!

****

ויען בלעם... אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבר את פי ה' אלהי לעשות קטנה או גדולה (כב', יח')

יש לשאול: הרי ברור שאם לעשות קטנה הוא לא יוכל כל שכן שגם גדולה הוא לא יכול? תירוץ נפלא ראיתי בספר 'מנוחת דוד' לרבי ניסים אלמליח זצ"ל (רב ומייסד ביהכ"נ 'הרשב"י' שכונת פאר בחדרה): **הקדמה:** בלעם רצה לקלל את עם ישראל ולעורר עליהם את מידת הדין. והנה, שם א-לוקים הוא מידת הדין אבל שם א-ל הוא רחמים. כמו כן שם י-ה הוא מידת הדין ושם הויה הוא מידת רחמים.

הפסוק אומר (כג', ז') 'ויקר ה' אל בלעם וישם דבר בפיו' ואומר רש"י: 'נתן לו הקב"ה רסן וחכה בפיו'.

מדוע נאמר גם רסן וגם חכה? אלא הרסן תפקידו לעצור והחכה תפקידה למשוך. כאשר בלעם התחיל לומר את השם א-לוקים שהוא מידת הדין אזי שם לו הקב"ה רסן ובאומר את המילה א-ל (בפסוק א-ל מוציאו ממצרים) עצר אותו מלומר א-לוקים' והפך את השם לרחמים.

מאידך, כאשר בלעם רצה לומר את השם י-ה' שהוא דין שם לו הקב"ה חכה ומשך אותו לומר את כל שם הויה'

(בפסוק ה' אלוקיו עמו') במלואו שהוא רחמים ולכן אמר בלעם 'לא אוכל לעשות קטנה' שזה שם י-ה ולא גדולה שזה שם א-לוקים שהם דין כי ה' גרם לו ע"י החכה והרסן להוציא מפיו שמות של רחמים. מתוק מדבש!
 ****

ויקם בלעם בבוקר ויחבוש את אתונו (כב', כא')

רש"י: ויחבוש את אתונו - מכאן שהשנאה מקלקלת את השורה שחבש הוא בעצמו. אמר הקב"ה: רשע, כבר קדמך אברהם אביהם שנאמר (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר ויחבוש את חמורו. ויש לשאול: כיצד ניתן להשוות בין בלעם לאברהם? הלא אברהם הלך לקיים את ציווי הבורא בזריזות ואילו בלעם

הלך בזריזות לקלל את עם ישראל?

מתרץ נפלא הגאון רבי מנחם כץ זצ"ל (הובא בספר 'אמירה יפה'): כאשר לומדים מן הרשע מוסר והתעוררות לעבודת ה' אזי יש לאותו רשע שכר על זה מהקב"ה.

והנה, לכאורה, יש לנו לקחת מוסר מבלעם, אם הוא הלך לעשות עבירה ועשה זאת בזריזות ובהשכמה, ואפילו חשב בעצמו את אתונו ולא ע"י שליח, כל שכן יהודי צריך לקום בבוקר בזריזות לעבודת הבורא ולכל מצווה. ואם כך, היה ראוי בלעם לקבל שכר על כך.

ולכן אמר לו הקב"ה: רשע, אינך ראוי לשום שכר על כך, הואיל וכבר קדם אותך אברהם אביהם בהשכמתו לעקידת יצחק, וממנו אנו לוקחים מוסר ודוגמא לעבודת ה' בזריזות ובחריצות, ואיננו צריכים לקחת מוסר מבלעם ולכן לא מגיע לו שכר כלל ועיקר. מתוק מדבש!

ובצנין זה מילתא דמדינותא

איפה קרה שבאף, באצט ופנסה נפעל?

אחד אמר לחברו פא זי קולף (או קויקע א קולף)

לעריפאליטאים) = בא"ק

חזר שוב ואמר: פא זי צוד מנה = באצ"ט

לפתח צוצק החכר: פתאום חזר סיר = פנח"ס

(מצופד צ"ט פתח מ'דידי הרב דן מחבר קא"א)

****

ויחר אף א-לוקים כי הולך הוא (כב', כב')

רבנו היעב"ץ זיע"א הביא בשם אביו קושיה (ד"ת לפ"ש): מובא בגמרא (ברכות ז', א') שבכל אותם ימים של בלעם לא כעס הקב"ה כלל, כיוון שבלעם היה 'יודע דעת עליון' ומכיר את הרגע שבו הקב"ה כועס שנאמר 'כי רגע באפו' ואם היה הקב"ה כועס ובלעם היה מכיון באותו רגע היה חלילה אסון נורא. אז כיצד נאמר כאן 'ויחר אף א-לוקים'? ותירץ הרב זיע"א ע"פ ההלכה (ש"ע א"ח צד) שמי שרוכב על חמור לא יכול לכוון בתפילה ולכן צריך לרדת ולהתפלל. והנה, בלעם היה צריך לכוון מאוד באותו הרגע וזאת לא יכול היה לעשות בעודו רוכב על אתונו.

ולכן נאמר 'ויחר אף א-לוקים' ואם תשאל איך כעס ה' באותם ימים? התשובה היא: 'כי הולך הוא והוא רוכב על אתונו' ולכן אין חשש שיכוון בשעת הכעס. מתוק מדבש!
 ****

הן עם לבדד ישכון ובגויים לא יתחשב (כג', ט')

סיפר הרה"ק רבי מרדכי חיים מסלוניס זיע"א: גוי אחד שאל את רבי יעקב יוסף (רבי ייבי) מאוסטרהא: כיצד אתם אומרים שהיהודים הם העם הנבחר ואילו הגויים לא? אמר לו רבי ייבי: כאשר כותבים את הספרה 1 ומוסיפים לה עוד 0 מצד ימין היא הופכת ל-10. עוד 0 זה 100 וכן הלאה... והנה, אם יבוא מישהו ומהמספר 1,000,000,000 (מיליארד) יוריד את הספרה 1 מצד שמאל הרי באותו הרגע

כל המספר הגדול וכל האפסים יהפכו לחסרי משמעות. אנו היהודים נחשבים לאחד שמצד שמאל שנאמר 'הן עם לבדד ישכון' ואילו הגויים הם האפסים מצד ימין שבלעדי עם ישראל לא נחשבים למאומה וכל קיומם בעולם הוא מכוחם של עם ישראל היחיד והמיוחד. *מתוך אגדה*

*****

לקב אויבי קראתיך והנה ברכת ברך (כג, יא')

רבנו החתם סופר זיע"א הביא חידוש נפלא בשם חותנו רבי עקיבא איגר זצ"ל (הובא בספר 'המאור שבתורה'): הקדמה: בשנה עברית יש 354 ימים. מתוכן יש 222 ימים שבהם אומרים תחנון ו-132 ימים שמחים שבהם לא אומרים תחנון.

ועל זה אומר בלק לבלעם לקב (בגימ' 132) אויבי קראתיך' אני קראתי לך כדי שתקלל את 132 הימים השמחים של ישראל. והנה, לא רק שלא קיללת אותם אלא 'הנה ברכת ברך' (בגימ' 222) אתה ברכת את 222 הימים שבהם הם אומרים תחנון. *מתוך אגדה*

ופצונו ימים מיוחדים מילתא דפדיונותא

כיום חורפי ואופסי מוליק תליין נידון לאווח מביט הסוהר ליצר מרוחק כדי להוציא אותו להורג בתלייה, פדוק מתלונן הנידון 'אני לא יכול יותר, איזה קור נורא' צונה לו התליין: 'אתה מתלונן? אני צריך עוד לחזור חזרה בקור הזה'

רציון וסיפור - הזוי שר כל הצולמ כולו...

ורא את ישראל שוכן לשבטיו ותהי עליו רוח אלוקים (כד, ב')

רש"י: 'שכן לשבטיו' - ראה כל שבט ושבט שוכן לעצמו ואינן מעורבין, ראה שאין פתחיהם מכוונין זה כנגד זה שלא יציץ לתוך אהל חבירו ותהי עליו רוח אלהים' - עלה בלבו שלא יקללם. רואים מכאן שכאשר יהודים מתנהגים בצניעות ובדרך ארץ, זה יכול להביא לכך שאפילו גוי רשע כמו בלעם יתפעל מזה וירצה למות כיהודי שנאמר 'תמות נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמוהו'. *מתוך אגדה*

ובענין זה להלו סיפור מדהים

(גיליון 'החינוך בפרשה' דרשו'): תלמידי כתה ח' בביה"ס יהודי בשיקאגו טסו לטיול שנת' לווינגטון. נהג אוטובוס גוי המתין להם בנמל התעופה והיה צמוד אליהם במשך שלשת הימים הבאים. הם טיילו באתרים, באטרקציות ובמסלולים. לאורך כל הנסיעה התרשם הנהג מהתנהגותם המכבדת... הנערים דיברו בנחת זה עם זה, הם היו ממושמעיים לצוות, הודו לנהג בנימוס בעלייה ובירידה מן האוטובוס. שרו בנסיעה שירים יהודים, עד שהנהג קלט מנגינות ומילים עבריות ואף הצטרף לשירתם.

כך עברו להם שלושת ימי הטיול בנעימים. הנהג התרשם מאורח חייהם של הנערים היהודים. הוא ראה שהם משתדלים להשאיר אחריהם רכב נקי, את השקיות והעטיפות משליכים לפח. הוא היה רגיל לראות בני גיל זה דוחפים בעליות ובירידות, והפעם הוא רואה נערים המכבדים זה את זה. אכן, הנהלת המוסד שמה דגש חינוכי

על פיתוח הליכות נועם לצד רמה לימודית גבוהה, ומקדישה חשיבות רבה וכנה ל'בין אדם לחברו' כתנאי משלים להצלחת 'בין אדם למקום'.

הנהג, אפרו-אמריקאי בשם מר רידיק, שמע כי הנערים מתרגשים לקראת טקס סיום כתה ח', והטיול הנוכחי מהווה גם פעילות 'גיבוש' לקראת התפזרות התלמידים בישיבות ההמשך שלהם בארצם ובעולם.

בסוף ימי הטיול נפרדו התלמידים בכבוד ממר רידיק הנהג. כעבור שבועות מספר ערך ביה"ס 'מסיבת סיום' גדולה והדורה. התלמידים והוריהם התאספו בביה"ס לסעודת מצוה, בשילוב סיומי מסכתות, לצד צוות ביה"ס. אירוע מרגש ומושקע...

קרוב לתחילת הערב, עולה אחד המורים להנחות את האירוע, ולפתע נאלם דום. מר רידיק, נהג האוטובוס הגוי, עומד בפתח לאולם, לבוש בחליפה מכובדת, ובידו זר פרחים. התלמידים זיהו אותו, והתחילו ללחוש להוריהם שזהו הנהג הווינגטוני!

בהמשך, המנחה הזמינו לברך את הקהל והוא פתח ואמר: 'מעולם לא הסעתי קבוצה כה מכבדת ומחוננת. כאשר רב לימד במהלך נסיעה - התלמידים האזינו בכבוד ראש, שמרו על הניקיון ועל כבוד הזולת. שמעתי שהם מתרגשים לקראת 'מסיבת הסיום' הקרובה והחלטתי להפתיע... בירתי פרטים, טסתי מווינגטון לשיקאגו כדי לכבד את שמחתם! גם שיריהם היו מרגשים!'

וכאן, להפתעת כולם החל הנהג לפצוח בשירה 'כל העולם כולו...' מנגינה ומילים שנקלטו בקרבו במהלך שלשת ימי הטיול... הקהל קם להריע לו בהתרגשות, והצטרפו לשירתו. אשרי העם שככה לו! אשרי העם שה' אלוקיו!

אחים יקרים! כל יהודי בעולם הינו 'נציג' של הקב"ה ושגריר העם היהודי. בוחנים אותנו בכל עת, מעשינו, דיבורינו והליכותינו. יהודי דתי משמש 'חלון ראוה' לעולם של חיי תורה ומצוות.

תלמידים בטיול, בחורים בקניות, משפחות בנופש קיץ, בודדים בתחבורה ציבורית, במעבר חציה ובמרפאה. המתנהג בצורה בזויה אינו נדון 'לעצמו', אלא 'הדתיים אינם מכבדים'. המשליך עטיפה למדרכה גורר הצהרה 'כל הדתיים מלכלכים'. אין תכלית בטיעון 'הרי הם' לא טובים יותר'. אין בכך לפטור מאחריות. אדרבה, זה מחייב אותנו לקדש שם שמים!

ומצד שני, כאשר רואים יהודים שומרי תורה ומצוות שמתנהגים באדיבות ובדרך ארץ, זה יוצר רושם חיובי ואפילו יכול להביא לכך שחלק מאותם עוברי אורח ירצו שאם לא הם, אז שלפחות ילדיהם יהיו כאלה...

ומי ימנה את אלפי רבבות זכויותיהם של אותם יהודים קטנים או גדולים, שבזכות צניעותם ואורחותיהם בקדושה קירבו אלפים ורבבות יהודים לכור מחצבתם.

אם בלעם, שהיה רשע, התלהב מצניעות של יהודים, כמה זה יכול להלהיב את אחינו בשרינו, שלא זכו לטעום עדיין טעמה של קדושה.

ה' יזכנו, אמנ! שבת שלום ומבורך!

לע"נ: אבי מורי ממוסד בן גזרה ז"ל ואמי מורתי גיטה בת מנטה ז"ל יהודית בת אסתר ז"ל / תמר בוארון בת מוזל ז"ל / דינה בת נגייה ז"ל / ימין דדון בן סוליקה ז"ל / יעקב בן רבקה ז"ל / מימון טפירו בן מוזל טוב ז"ל רחל (רשל) בת נעימה ז"ל - יונה עזרא בן צ'חלה ז"ל

להצלת: דקל מלכה - להצלחה / מיכאל בן סימי - רפואה שלימה אורי ישראל - רפ"ש / סוזן בת ימנה - רפ"ש / אהרון בן מסעודה - רפ"ש דוריאן הודיה בת נעמי ונועם חן בת שולה - רפואה שלימה